

Jahkedié áhus 2007

Várdobáiki sámi guovddá–

Várdobáiki sámi guovddá–

Dat áhus lea jahkedié áhus Várdobáiki sámi guovddáffis 2007 mas lea doaibmaguovlu Nuorta-Nordlándda ja Romssa fylkkas.

Guovddá–lea okta olu sámi giella- ja kulturguovddáfiin Norggas mas lea deaddu várjaleames ja ovddideames sámi giela ja kultuvrra. Guovddáffis lea erenomáfflit ovddasvástádus márkosámi ja mearasámi kultuvrras.

Várdobáiki háliida giittit buorredáhtu ja doarjaga ovddas geavaheaddjiin ja juolludeaddji eiseválddiin, ja sáhtta geahat at ovddit jagi buori searvvála–doaibman. Erenomáfflit mii leat duhtavahtat lanja- ja funk–uvdnaplána dievasmahttimiin dan oahpa kulturviesu huksemii, mii lei guovddá–oalgguhus dalle go guovdda–ásahuvvui.

Lassin bargui oaffflut doarjaga kulturvissui, lea museabargu duo ássas offlon leahtu 2007as ja Sámediggi lea juolludan doarjagiid Várdobáiki musea ovdapro–ektii. Stivra válljii ásahit musea formálalahtat ja bargat viidáseappo geahat alit oaffflut doaibmadoarjaga museai ja ohkket Vilgesvári, Gállogietti, Gamtofta ja eará sámi museaaktavuohtaid guovllus oktasa–musean.

Oahpu áhuvvon giella- ja kultuvrra–pro–eavttat leat govviduvvon sierrá raporttain mat sáddejuvvojit juolludeaddji eiseválddiide. Jahkedié áhus diehtá ihastá doaimma birra.

Marit Einejord	Ingolf Kvandahl	Jardar Jensen	Håkon Brox
stivralahttu	nubbejo iheadđji	stivralahttu	stivralahttu

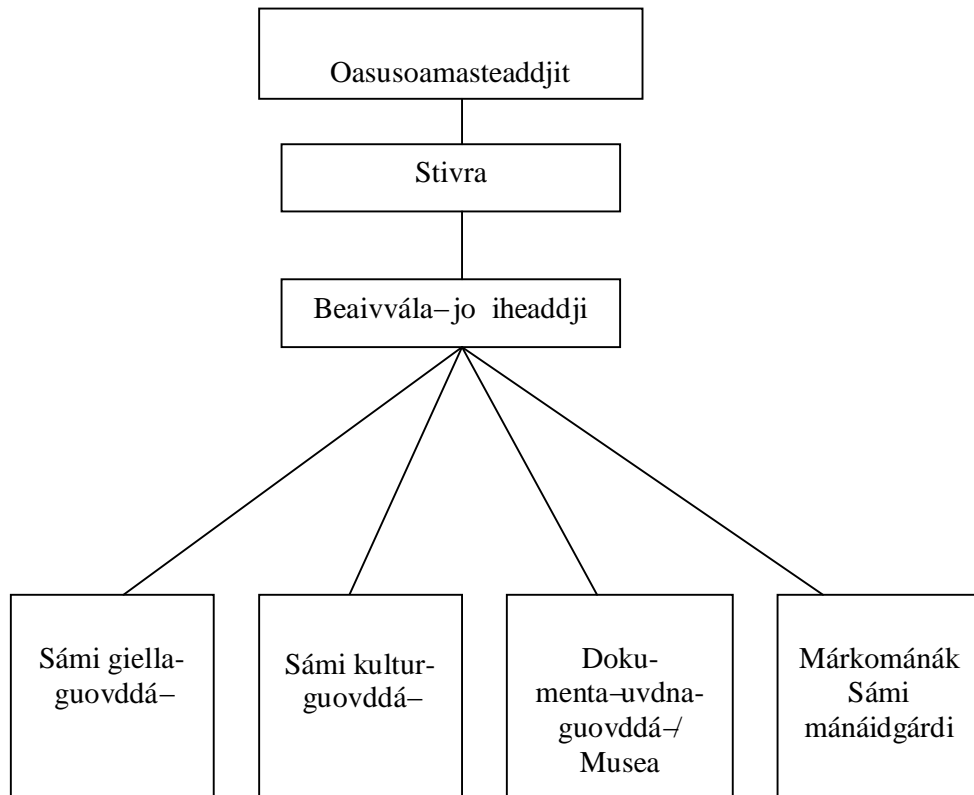
Liv Sletli	Siv Sara	Emma Margret Skåden
stivralahttu	stivralahttu	stivralahttu

Searvádaga málli.

Várdobáiki Sámi Guovddá–lea searvátat mas lea muttá–eaddji mielláhttolohku, kapitála ja gárffiduvvon ovddasvástádus. Searvádaga fitnodat lea Várdobáiki GO. Searvádaga kontorbáiki lea Evená–i suohkanis. Stivra sáhtta mearridit ieflá kontorbáikki.

Ulbmil: Searvádaga Várdobáiki GO lea Oarje-Romssa ja Nuorta-Nordlándda sámi guovddá–man ulbmil lea ovddidit guovllu sámi giela, kultuvrra ja servodateallima. Várdobáiki galgá leahkit veahkkinn –attola–berrasii guovllu sámi árvvuid ja vieruid mielde. Sierra á–i lea Várdobáikki kulturhuotnaha plánaid ollá–uhttin.

Organisa–uvdnakárta

Oasusoamasteaddjit.

Suohkanat:

Bálaga suohkan, Evená—i suohkan, Rivttága suohkan, Narviikka suohkan, Siellaga suohkan, Skániid suohkan, Dieldda suohkan.

Sámiid searvvit:

Bálaga sámi searvi, Ráhka ja biras sámiid searvi-NSR, Iinná ja biras sámiid searvi-NSR, Sálto sámiid siebrrer-NSR, Stuornjárgga sámenuorak-NSR (Nuoraid searvi), Sámi álbmotlihttu-SFF, Hålogalátti sámiid searvi-SFF, Loabakáiddi siida-SFF, Loabakáiddi ja biras sámiid searvi-SFF, Ofuohta sámiid searvi-SFF.

Ieffá searvvit ja lihtut:

Vatnjavári sanitehtasearvi, Harstad RV, Sáttiidvuomi giliovddidansearvi SABUS AS, Sáráhká Sellju AL (láigoha mánáidgárdeviesu), Skániid girjie AS (girjelágádus), Stuornjárgga sámiid duodji (sámi duodjesearvi), Romssa boazosápmela aid fylkkasearvi-NRL.

Sullii 70 priváhta olbmo.

Stivra.

Jahke oahkkin 2007 válljii fas Marit Einejord stivrajo iheaddjin ja su sadjása a Else Grete Broderstad o a persovnnala–várrelahttun.

Jahke oahkkin 2007 válljii dáid stivralahtuid oktan persovnnala–várrelahtuiguin guovtti jahká:

Jardar Jensen, Evená—i

Svein Berg, Skánit

Olav Andersen, Skánit

Liv Andersen, Ráhkka

Bjørn Inge Nylund, Ráhkka

Arnold Paulsen, Rivttát

Jahke oahkkin 2006 válljii dáid stivralahtuid oktan persovnnala–várrelahtuiguin guovtti jahká:

Ingolf Kvandahl (nubbejo iheaddji), Bálak Grethe Amundsen, Bálak

Emma-Margret Skáden, Skánit

Anders Thomas Andersen, Evená—i

Håkon Brox, Skánit

Jorun Murberg Spaun, Harstad

Stivrras leat leama–njeallje stivra oahkkima 2007as ja lea meannudan 34 á—i.

Mielbargit.

Várdobáikkis leat 4,4 fásta ollesáiggevirggi, 3,4 dain virggiin leat Márkománát sámi mánáidgárddis. Stuorra oassi guovddáfla doaimmas lea pro–eavtta vuo uduvvon bargu, bargo–iehtadusaiguin má ggalágán pro–eaktamielbargiiguin. Ruhtajohtu lea sullii 4,5 mill., das gullá 1,7 mill. Márkománát sámi mánáidgárdái.

Várdobáikki stivra lea mearridan ahte Várdobáiki sámi giellaguovddáfla jo iheaddji galgá leat olles guovddáfla konstituerejuvvon jo iheaddji. Rehketdoallobálvalusaid oastá guovddá–rehketdoallofitnodagas nu go ovdal. Várdobáiki lea –iehtadan áhkkilis bargodili, dg. Inkluderende Arbeidsliv (IA), (IA–fitnodat).

Lanjat

Várdobáiki láigoha lanjaid/huotnaha Nautå Næringsbyggas. Das leat ovcci kantuvrra, oahkkinlatnja ja ájáhuslatnja. Njeallje lanja leat vuolleláigohuvvon, Sámediggái golbma kantuvrra ja Romssa universitehta Sámi dutkamiid guovddáffii ovta kantuvrra. Márkomeannu –addá 2008as háldet ovta kantuvrra.

Várdobáiki álggahii 2007as dáidda ja kultuvrragaskkustanáshusa Nordlándda- ja Romssa fylkkasuohkaniid ja Sámedikki investerema- ja huonasláiggodoarjagiin.

Várdobáiki jo iha Márkománát sámemánáidgárdi Lá tedievás Skániis. Márkománát láigoha Sáráhká Sámemánáid visttiid mánáidgárdedoibmii.

Várdobáiki láigoha lanjaid sámi duodjesearvvis Vuopmegeaffi boares skovllás. Doppe lea nai Várdobáiki nuoraid doaimma, Nuoraid Siida.

Giellaguovddá–

Giellaguovddá–lea dehála–oassi Várdobáiki sámi guovddáffis. Beavvála–jo iheaddji ovddasvástida doaimma ja plánema ja barggaha mu ui mielbargiid dárbbu ja pro–eaktadoarjagiid mielde. Dasa lassin lea Giellaguovddáffis giellamovttidahttinpro–eakta sámi mánáidgárddis. Pro–eaktamielbargis lea 60 % virgi.

Giellaguovddáfla fágálávdegottis leat leama–Jon Eldar Einejord, Gudmund Johnsen ja Idar Reinås. Jon Eldar Einejord jámii 2007 av a. Fágálávdegoddi ii leat lasihan ovttage ma el dan. Fágálávdegottis leat leama–guokte oahkkima 2007as.

Giellaguovddá–lea a ahan ollu gielladoaimmaid. Gielladoaimmaide, maid giellaguovddá–lea adahan ja maid Sámediggi lea ruhtadan dainna pro–eaktadoarjagiin mii gullá guovlluide sámi giellalága háldda–anguovllu olggobealde, lea állon sierrá raporta.

Giellaguovdda–fállá jorgalit teavsttaid jus lea dárbu ja astu.

Várdobáiki váldá vuoste gussiid geain lea dárbu oahppat eambo sámi dilála–vuo a birra.

Kulturguovddá–

Nuoraiddoaimma Nuoraid Siida. av a 2007 leat fasta rahpanáiggit binnojuvvon 2 * 2 diimmu váhkkui, dainna vejola–vuo ain ahte guhkidit rahpanáiggiid jus lea dárbu. Guokte nuorain leat ovddasvástádusat rahpanáiggiide ja doaimmaide.

Dutkanpro–eakta. Mastergráda maid a ahuvvo Romssa Universitehtas fágala–ovddasvástideaddjin vurdo leahkit geargan gi at 2008.

Dearvva–vuo adeaivvadeamit vuoras olbmuide lágiduvvojit sullii oktii mánus.

Dearvva–vuo adeaivvademiin besset vuoras olbmot lohkat sámegeiela, deaivvadit ieflá vuorrasiguin, gullat logaldallamiid, lá–mmohallat fysioterapevtain ja oastit gaskabeavvi. Dearvva–vuo adeaivvadeamit lágiduvvojit ovtta Evená–i ja Skániid suohkana fágaolbmuiguin.

Várdobáiki ovtta bargá **Márkomeannu** ja veahkeha dainna maid guovddá–nagoda guovddáfla resurssaiguin. 2007as lea Várdobáiki váldán ovddasvástádusa lávddehuksema rehketoalu ja raporta badjel. Márkomeannu beassá nuvtá ruvkot buot Várdobáikki reaiduid ja lanjaid. 2008 rájes Várdobáiki váldá ovddasvástádusa Márkomeannu rehketoalu ovddas. Márkomeannu maid oafflu geavahit kantuvrra Várdobáikkis.

Dokumenta–uvdnaguovddá–/musea.

Sámediggi meannudii á–is 06.2007 ahte Várdobáiki oafflu ovddasvástádusa hukset sámi musea dán guvlu. Stivra lea guovllu musea ásaheapmái ja ovddádeapmái dahkan golbmaceakkat plána ja lea stivra oahkkinmearradusas 16/07 molson nama Várdobáiki dokumenta–uvdnaguovddáffis Várdobáiki museai.

Musea ovdapro–ektii lea doarjja ohcon Nordlándda ja Romssa fylkkasuohkanis ja Sámedikkis. Ovdapro–eakta a ahuvvo 2008 gi a mielde.

Várdobáiki lea duo a–ti–goahtán huksenárbevieru. Dat lea a ahuvvo Bálágis.

Vuostta–oassi stuořit pro–eavttas mii duo a–ta boazodoalu Stuornjárggas lea dal a ahuvvome. Pro–eakta loahpahuvvo seminárain cuo ománus 2008. Lea jurdiluvvon stuořit joatka–pro–eakta.

Dáidda ja kultuvrragaskkustanásahus.

Galleri Várdobáikkis leat leama–an ájáhusat Solfrid Fjellaksel Pedersenin, Keviseliein (Hans Ragnar Mathisen) ja Unni Nordkild Skjønbergiin. ájáhus molsu juohke beallejagi ó miessemánus ja golgotmánus.

Duo a-tan-ja registrerenpro-eavttas Henrik Kvandahla birra lea nai ájahus bohtosin.

Mánáidgárddi.

Márkománák sámi mánáidgárddi ulbmil lea addit mánáide oadjebas dovddu ja gulleva-vuo a sámegillii ja sámi kultuvrii. Mánáidgárddis lea 18 saji ja mánát agis 0-6 jagi. Jagis 2007 leat 14 ó 16 saji leama-geavahuvvon. Mánáidgárddis lea ieflas bu-eahhta ja oafflu stáhtala-doaibmadoarjaga, sierradoarjaga Sámedikkis, suohkanla-doarjaga ja váhnenmávssu. 2007as lea Várdobáiki ceggen áitti mánáidgárdái. Áiti lea ceggejuvvon Sámedikki doaibmadoarjagiin. Lea állon sierrá raporta dasa.

Márkománák sámi mánáidgárddis lea leama-heitogis ruhtadilli 2007as. Mánáidgárddi ii lean dievva ja mánáid ahkejuohku lei nu ahte stáhtadoarjja -attai unnit go diibma.

Márkománák giellavuoruhanpro-ekta lea dál goalmát ja ma imus jagis. Lea váldon iniciatiiva o a pro-ektii, Oahpat munnje sámegiela ovdal álggan skovlá (Lær meg samisk før jeg begynner på skolen). Sávvamis pro-ekta álggahuvvu 2008as. Pro-ektadoarjagat leat ohceon Sámedikkis, Sámiálbmot foanddas.

Ovddasteamat/oassálastimat.

Stivtalahtut leat oassálastán oahkkimiin Sámedikki rá iin, stivra + hálddahus.

oahkkimiin departemeanttaiguin prinsihppadie u sámepolitihkka birra oktavuo as.

Nordlándda- ja Romssa fylkka sámekonferánsas Romssas juovlamánus 2007. Oassi stivrras + hálddahus.

Dearvva-vuo adutkan lea juohkán die uid jagis 2007:

Logaldallamat ja oahpahus universitehtain ja allaskuvllain.

a ahuvvon oahkkimat ja sagastallamat museabarggu oktavuo as.

Gállogieddi, eaiggát, stivra ja Evená-i suohkan.

Vilgesvárri, eaiggádat, stivra ja Skániid suohkan.

Gamtofta, eaiggádat, Ráisavuona suohkan ja Romssa fylkkasuohkan.

Rivttága fanasmusea.

Oassálastán doaluin:

Vatnjavári skovllá guovvamánu 6. beaivvi doalut 2007.

Sámi fanasseminára Rivttágis njuk amánus 2007.

Ráhka guovvamánu 6. beaivvi doalut.

Barents-beaivvit Bådádjos.

Sámedikki dearvva-vuo akonferánsa.

Sámedikki mánáidgárdekonferánsa.

Ieffá:

Romssa universitehta Sámi dearvva-vuo adutkan lágiduvvon oahkkin.

Kulturviesu huksenplánat.

Latnja- ja funk-uvdnaplána gearggai gi at 2007. Ohcamu-sáddejuvvon ak at 2007.

Davviguovllufierpmádat.

Várdobáiki lea ohcama bokte váldon mielde Sámi institu-uvnnaid davviguovllufierpmádahkii.

Ekonomiija.

Várdobáiki oafflu oalle ollu pro-eaktadoarjaga fásta doarjaga ektui, ja ollu doaimmat leat ain pro-eaktadoaimmat. Lea mihttomearri stuoridit hálddahusa. Ruhtajohtu lea sullii 4,5 mill., das gullá 1,7 mill. Márkománát sámi mánáidgárdái.

Várdobáiki oafflu fásta doaibmadoarjaga Sámedikkis ja Romssa fylkkasuohkanis dáidda osiide:

giellaguovddá–
kulturguovddá–

Várdobaiki ii leat vel liikostuvvan oafflut doaibmadoarjaga Nordlándda fylkkasuohkanis.